

органи акредитації. Акредитація на регіональному рівні відповідає високим освітнім стандартам. Національну акредитацію за допомогою органів акредитації здійснює Міністерство освіти США. Її основною метою є визначення рівня якості та відповідності стандартам надання федеральних коштів. Університети проходять процедуру акредитації кожні 10 років. Для успішної акредитації важлива наявність і функціонування у ВНЗ внутрішньої структури оцінювання та управління якістю, при чому оцінювання здійснюється самими викладачами, міждисциплінарними командами.

Американська модель забезпечення якості вищої освіти інституціонально спирається на такі взаємопов'язані рівні: рівень персональної сертифікації, рівень університету, рівень громади штату, рівень асоціацій коледжів та університетів, професійних об'єднань та органів акредитації, рівень конкурсу премії Болдріджа та федеральний рівень [1; 2; 3].

ЛІТЕРАТУРА

1. Ільницький Д.О. Інституційна модель забезпечення якості вищої освіти США //Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Вип. 2(12), Том 1. – С. 37-53
2. Bredillet C.N. The getting of wisdom: The future of PM university education // International Journal of Project Management. - 2013. - № 31. - P.1072-1088.
3. Eaton J.S. An Overview of U.S. Accreditation. Council for Higher Education Accreditation. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.chea.org/pdf/Overview%20of%20US%20Accreditation%202012.pdf

Локшина Олена

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА: БАЗОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Ключові слова: компаративістика; педагогічна компаративістика; порівняльна педагогіка; компаративістика в освіті; зарубіжна педагогіка; крос-культурні порівняння.

Компаративістика (від лат. *comparare* – порівнювати) – термін, який позначає порівняльне дослідження у різних галузях соціальних наук – порівняльне мовознавство, порівняльна економіка, порівняльна педагогіка, порівняльна політологія, порівняльна філософія, порівняльне правознавство та ін. Предметом компаративістики є закономірності/тенденції розвитку (політичних, правових, освітніх, культурних) систем (феноменів/процесів всередині цих систем) для порівняння, побудови нового знання і прогнозу. За масштабністю компаративне дослідження може охоплювати глобальний, регіональний, субрегіональний або секторальний рівні.

Термін «порівняльна педагогіка» синхронізується з англ. *comparative education*, нім. *Vergleichende Pädagogik*, фр. – *pédagogie comparée*. Синонімами

терміну «порівняльна педагогіка» в українській мові є «педагогічна компаративістика», «компаративістика в освіті», «крос-культурні порівняння». В умовах глобалізації, лідерства міжнародних організацій у формуванні освітньої політики у світі термін «порівняльна педагогіка» частіше вживається як словосполучення «порівняльна педагогіка і міжнародна освіта» або «педагогічна компаративістика і міжнародна освіта».

Зарубіжна педагогіка є складовою порівняльної педагогіки та орієнтована на дослідження системи освіти зарубіжної країни. Водночас, порівняльна педагогіка опікується бінарними і багатокомпонентними дослідженнями.

Порівняльна педагогіка – це галузь педагогіки, яка досліджує стан, закономірності і тенденції розвитку освітньої теорії і практики в країнах зарубіжжя, регіонах та у світі у горизонтальному вимірі з врахуванням соціально-економічного контексту та історичних витоків. Метою порівняльної педагогіки є окреслення перспектив використання позитивного зарубіжного досвіду для вдосконалення національної освіти, її інтеграції у міжнародний освітній простір.

Валідність отриманих результатів забезпечується автентичною джерельною базою, яка охоплює законодавчі акти, навчальні програми країн, досвід яких вивчається, монографічні та аналітичні дослідження, статистичні дані, документи міжнародних організацій.

Порівняльна педагогіка пройшла тривалий шлях становлення, накопичила чималий досвід методологічних досліджень (перші з яких були здійснені на початку ХХ ст.), нараховує сторічний досвід як навчальний предмет (перший курс з порівняльної педагогіки викладався Дж-Расселом у 1898-99 н.р. студентам Колумбійського університету).

«Батьком» порівняльної педагогіки визнано М.А. Жюльєна Паризького, який у праці «Нариси та попередні нотатки до дослідження з порівняльної педагогіки» (1817 р.) вперше у науковому просторі визначив місію, функції та методи компаративних досліджень в освіті. Метою порівняльної педагогіки він проголосив порівняльне вивчення педагогічного досвіду в різних країнах для створення найбільш раціональної системи освіти і виховання в масштабах Європи і всього світу, одиницею аналізу – систему освіти.

Методологічні орієнтири порівняльної педагогіки на сучасному етапі є результатом ґрунтовної праці багатьох учених.

М. Седлер (1900) запропонував два ключових положення порівняльної педагогіки: (1) освіта нерозривно пов'язана з суспільством (державною системою, економікою, сім'єю, церквою), тому компаративний аналіз освітніх феноменів має проводитися на тлі соціальних факторів; (2) практична користь від порівняльних досліджень систем освіти полягає у тому, що ми починаємо краще розуміти власну систему освіти.

На важливості врахування соціального контексту наголошували представники гуманістичної/ідеалістичної парадигми компаративних досліджень – А. Кендел, Н. Ганс, Ф. Шнайдер (30–50-ті рр. ХХ ст.).

Р. Уліч і У. Брікман наполягали на обов'язковому дослідженні історії країни, система освіти якої є предметом розгляду.

Наприкінці 1950-х рр. Г. Ноа, М. Екштайн, А. Казаміас запропонували науковий метод з його прогностичною функцією, точними дослідницькими технологіями, ретельною емпіричною перевіркою гіпотези.

Дж. Бірідей виступив з теорією індуктивної порівняльної методології, за якою дослідження пропонувалося проводити за алгоритмом від конкретного до загального.

З середини 70-х рр.. ХХ ст. ключовий вплив на еволюцію методологічних засад порівняльної педагогіки почав здійснювати структурний функціоналізм, яка почала позиціонуватися як інструмент модернізації не лише освіти, а і суспільства (А. Казаміас, К. Шварц).

У ХХІ ст. глобалізація формує новий вимір методології порівняльної, яка передбачає крім горизонтальних (міжнаціональних) характеристик дослідження вертикальних (наднаціональних) уніфікаторів з метою виявлення спільних тенденцій розвитку.

В Україні першим професійним підрозділом, який почав здійснювати порівняльно-педагогічні дослідження є відділ порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, створений у 1991 р. на основі лабораторії науково-педагогічної інформації, що була заснована у 1971 р. Сьогодні у структурі НАПН України функціонують також інші підрозділи, в яких досліджуються проблеми освіти у зарубіжжі на різних рівнях. Це: відділ зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; лабораторія зарубіжних систем професійної освіти і навчання в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України; відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Подальшому розвитку епістемологічної та інфраструктурної складових порівняльної педагогіки в Україні сприяє викладання курсів у закладах вищої освіти, видання посібників, зокрема, авторства А. Сбруєвої (1999, 2004, 2014); М. Чепіль (2014) та ін.; спеціалізованих журналів «Порівняльно-педагогічні студії» та «Порівняльна професійна педагогіка».

Щорічно відділ порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України проводить конференцію «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта», починаючи з 2010 р. Відділ зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України з 2012 р. проводить Міжнародний науково-методологічний семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізації них та інтеграційних процесів».

ЛІТЕРАТУРА

1. Локшина О. І. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання / О. І. Локшина, Н. М. Авшенюк, О. В. Овчарук, О. В. Бородієнко // Український педагогічний журнал. – 2016. – № 2. – С. 5-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_2_3
2. Локшина О.І. Професіоналізація порівняльної педагогіки в Україні: здобутки і виклики у вимірі педагогічної компаративістики у зарубіжжі / Порівняльна

- педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив, – К. : Педагогічна думка, 2015. – С. 30-39.
3. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.
 4. Чепіль, М. М. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / М. М. Чепіль. – К : Академвидав, 2014. – 216 с.

Бондаренко Наталія

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСОБАМИ КУЛЬТУРНО- ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ

Ключові слова: духовні цінності, студент, університет, майбутній педагог, культурно-історична спадщина.

В умовах змін в соціальному, економічному, політичному житті України особливо актуальною є проблема модернізації загальноосвітньої та професійної школи, бо сучасним дітям потрібні сучасні педагоги. Відомо, що тільки особистість може виховати особистість з усіма її найкращими рисами. Добра, високоосвічена, милосердна людина виховує такі ж якості у дітей: «... кожний педагог має забезпечити своїм вихованцям найважливішу підтримку – духовну», яка може знаходити вияв «у ширій пораді, компетентній консультації, змістовній бесіді, доброзичливій увазі й розумінні, у співчутливому ставленні і готовності допомагати» [5, с. 5].

Важливим є подолання застарілих стереотипів авторитарної системи, побудова нової гуманної системи освіти, що потребує оновлення мети, методів, форм роботи. Отже, має змінитися й соціальний та професійний статус педагога. Окрім певних знань, вмій та навичок важливим є наявність у нього високодуховних якостей, які формуються на основі духовних цінностей, що дає можливість здійснювати найголовнішу місію – виховання та навчання підростаючого покоління на засадах Добра, Істини та Краси. Змістова сутність цінностей має соціальну та історичну обумовленість.

Спостереження певних поведінкових проявів молоді, аналіз теоретичних підходів до проблеми духовних цінностей свідчить про зниження рівня їх духовної культури, з'являється тенденція розриву міжпоколінних традицій, що призводить до тенденції прояву сухості, байдужості, обмеженості соціального спілкування, виникає і превалує культ матеріальних цінностей. І що особливо сумно, це простежується у студентському середовищі педагогічного вишу, тоді як педагоги мають бути взірцем поведінки для вихованців, носіями духовно-моральних цінностей.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що означена проблема цікавить як науковців, так і практиків. Так, Є. Костик підкреслює, що сьогодні